

BEANTWOORDING RAADSVRAGEN

Nummer : 333-27
Onderwerp : Oninbare leges omgevingsvergunningen (€ 340.000,-)
Portefeuillehouder : Ton van Nieuwkerk
Datum : 23 september 2025

Vragen van de fractie van D66 aan het college van burgemeester en wethouders (ingezonden op 24 augustus) en beantwoording daarvan door het college van burgemeester en wethouders in cursief.

Aanleiding/toelichting:

Uit de jaarrekening blijkt dat er voor een bedrag van € 340.000,- aan leges, verbonden aan omgevingsvergunningen, is afgeboekt als oninbaar. Dit is een uitzonderlijk hoog bedrag. Het roept de vraag op of de gemeente wel voldoende inspanningen heeft geleverd om deze bedragen te innen en of de huidige werkwijze, waarbij pas ná vergunningverlening wordt gefactureerd, verantwoord is.

Vraag 1

Kunt u aangeven bij welke typen omgevingsvergunningen de betreffende oninbare leges horen (bijvoorbeeld woningbouw, verbouw, utiliteitsbouw, horeca, evenementen)?

Antwoord 1

Woningbouw, verbouwingen, wijziging bouwplannen en bouw andere objecten.

Vraag 2

Kunt u per openstaande legesvordering (eerder hebt u een overzicht gedeeld) specificeren welke invorderingsstappen zijn gezet (herinnering, aanmaning, deurwaarder, eventuele aanvullende maatregelen)?

Indien dit niet lukt dan ontvangen wij graag de totale aantallen van de keren dat deze specifieke invorderingsstappen zijn genomen (X aantal keer een herinnering, X aantal keer een aanmaning, etc.)

Nb. Het lijkt ons passend als u ons hierover vertrouwelijk informeert.

Antwoord 2

Bij alle legesvorderingen is er één herinnering verstuurd, is er één aanmaning verstuurd en is er in ieder geval één dwangbevel verstuurd (deze laatste is uitbesteed aan een deurwaarder). Dit is conform wet- en regelgeving en conform onze Leidraad Invordering.

Vraag 3

Hoe beoordeelt het college zelf de inspanning die geleverd is om deze bedragen binnen te halen? Acht u het acceptabel dat zelfs bij (op het oog) financieel gezonde bedrijven invordering niet is gelukt?

Antwoord 3

De grootste vordering staat uit bij een bedrijf met meerdere B.V.'s waarbij geschoven wordt met gelden. Tegen dit bedrijf zijn door andere schuldeisers al meerdere rechtszaken aangespannen waarbij de rechter in het voordeel van de schuldeisers heeft geoordeeld. Echter, door de door de B.V. gebruikte constructies is het nagenoeg onmogelijk om beslagen te leggen en de invordering liquide te maken. Wij achten onze inspanning proportioneel.

Wanneer wij de vordering uit handen hebben gegeven aan de deurwaarder zijn wij zeer beperkt in de te ondernemen acties.

Vraag 4

Zijn er verschillen in de mate van inspanning die per openstaande vordering zijn geleverd, en zo ja, welke verschillen en waarom? Vindt u het verantwoord dat dit kan betekenen dat sommige vorderingen sneller worden afgeschreven dan andere?

Antwoord 4

Alle legesvorderingen worden op dezelfde wijze behandeld, hierin wordt geen onderscheid gemaakt.

Vraag 5

Waarom kiest de gemeente er voor om leges pas ná het verlenen van de vergunning te factureren, waardoor het risico ontstaat dat een vergunning feitelijk gratis wordt verstrekt als de betaling uitblijft?

Antwoord 5

Onder de Omgevingswet zijn leges verschuldigd voor het in behandeling nemen van een aanvraag ongeacht of de vergunning wordt verleend of geweigerd. Het niet betalen van leges is geen weigeringsgrond voor een omgevingsvergunning.

Vraag 6

Vindt u het verantwoord richting de raad en de belastingbetaler dat voor € 340.000,- aan leges oninbaar worden geacht en daardoor feitelijk kwijtgescholden? Zo niet, welke concrete stappen neemt u om dit probleem op te lossen?

Antwoord 6

Het bedrag van € 340.000,- aan oninbare leges betekent niet dat dit geld bewust is kwijtgescholden. Oninbaar houdt in dat ondanks het volgen van alle gebruikelijke invorderingsmaatregelen de inning feitelijk onmogelijk is, bijvoorbeeld door faillissementen of doordat er geen verhaal meer mogelijk is op de debiteur.

Dit zijn situaties waarop de gemeente geen invloed heeft: wij hebben immers geen grip op de financiële positie van aanvragers of de vraag of een onderneming in de toekomst failliet gaat. Hierdoor is een bepaald niveau van oninbaarheid helaas onvermijdelijk. Dit achten wij richting de raad en de belastingbetaler goed uitlegbaar.

Belangrijk om te benadrukken is dat oninbare leges geen directe uitgave vormen en dus ook geen extra druk leggen op andere belastingbetalers. Het betekent alleen dat de gerealiseerde legesopbrengst lager is dan vooraf gedacht.

Om dit bedrag zo beperkt mogelijk te houden, zetten wij in op verbeterd debiteurenbeheer, met snellere signalering en opvolging bij betalingsachterstanden. Daarnaast onderzoeken wij of het wenselijk en haalbaar is om bij grote legesbedragen in de toekomst te werken met voorschotten of aanvullende zekerheden, om de financiële risico's te beperken.

Vraag 7

Gaat het college aanvullende stappen ondernemen om deze tonnen aan achterstallige betalingen alsnog in te vorderen? Zo ja, welke stappen en op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De vorderingen liggen reeds bij de deurwaarder. Wanneer de deurwaarder aangeeft dat er geen verhaalsmogelijkheden zijn, is het voor ons ook niet mogelijk om verdere stappen te nemen. Een enkele keer zijn wij het niet eens met de deurwaarder en dan vragen wij de deurwaarder nog andere mogelijkheden te onderzoeken.

Vraag 8

Is het college bereid om over te gaan op een systeem waarbij leges geheel of gedeeltelijk vooraf worden betaald (bij aanvraag), zoals in veel andere gemeenten gebruikelijk is, zodat dit risico voortaan sterk wordt beperkt? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Wij begrijpen de gedachte achter het vooraf (geheel of gedeeltelijk) laten betalen van leges. Het vooraf innen van leges vermindert immers het risico dat bedragen oninbaar blijken. In veel gemeenten wordt dit inderdaad toegepast, met name bij vergunningen waar sprake is van hoge legesbedragen.

In Waterland werken we op dit moment nog niet met voorschotten of voorafbetaling. Dit heeft deels te maken met onze huidige processen en systemen, die daar nog niet op ingericht zijn. Bovendien vraagt het vooraf heffen van leges om zorgvuldige juridische toetsing: leges zijn pas verschuldigd zodra een aanvraag in behandeling wordt genomen. Dat betekent dat voorafbetaling of voorschotregeling goed moet worden geregeld in de verordening en in de uitvoering, zodat dit transparant en rechtsgelijk gebeurt.

Het college gaat onderzoeken of invoering van (gedeeltelijke) voorafbetaling voor bepaalde typen aanvragen wenselijk en haalbaar is. Hierbij kijken we naar:

- *de juridische mogelijkheden en vereisten;*
 - *de praktische uitvoerbaarheid binnen onze processen en systemen;*
 - *de gevolgen voor de dienstverlening aan inwoners en ondernemers;*
- Dit onderzoek gaan wij in 2026 oppakken.*